

GAB 65

Γαβρίλ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ.

2163

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΧΡΟΝΙΚΟΝ " ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ "

Ἔτος ΙΒ'. 20 Νοεμβρίου 1892. Ἀριθμ. 38.

«Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος.—Ἐπειδὴ ἐσχάτως νέαι διετυπώθησαν παράπονα κατὰ τοῦ ἐνταῦθα, ὡς γνωστόν, παρεπιδημοῦντος πανιερί. μητροπολίτου Τραπεζοῦντος κ. Γαβριήλ, ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ χθεςινῇ αὐτῆς συνεδρίᾳ διεβίβασεν αὐτῷ ἀντίγραφον τῆς νέας ταύτης κατηγορητηρίου ἀναφορᾶς, ὅπως ἡ Α. Π. ἀπαντήσῃ καὶ εἰς τὰς νέας ταύτας αἰτιάσεις».

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Α' ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

. . . Β'. Κατηγοροῦμεν αὐτοῦ ἐπὶ ἀπειθείᾳ πρὸς τὴν Μητέρα Μ. Ἐκκλησίαν ἀσυστόλῳ, διότι οὐ μόνον πάντοτε ἔλεγε καὶ διέδιδεν ὅτι δὲν ἀναγνωρίζει ἀνώτερόν του κανένα, οὔτε Σύνοδον οὔτε Πατριάρχην, ἀλλὰ καὶ περιφρόνει πάντα τὰ σεβαστὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τὸν μὲν ἀποκαλῶν βλάκκα, τὸν δὲ διδάσκαλον καὶ τὸν ἄλλον . . . Ὅπερ δὲ μέγιστον, καὶ ὅτε, μετακαλούμενος, ἵνα ἀπολογηθῇ, ἀντὶ νὰ συμμορφωθῇ τῇ ἀνωτέρᾳ κελεύσει καὶ αὐτοπροσώπως ὑποστηρίξῃ τὰ δίκαιά του, ἂν ἔχῃ, ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ἀπέφευγεν ἐκ περιφρονήσεως, ὅτε δὲ τηλεγραφικῶς τῷ εἰδοποίησε πατριαρχικὸς ὑπ᾿ ἄλληλος φίλος του, ὅτι θὰ παυθῇ, ἂν δὲν σπεύσῃ νὰ ἔλθῃ, τότε δὲν συνεστᾶλη ὁ . . . ν' ἀποκαλέσῃ ἐνώπιον πλήθους τὴν μὲν Μητέρα Ἐκκλησίαν γραίδιον ἐψιμμιθιωμένον, τὴν δὲ Α. Θ. Παναγιότητα βλάκκα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΠΙΤΤΑΚΙΟΝ

Νεόφυτος ἐλέφ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντι-
νουπόλεως νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πα-
τριάρχης.

Ἀριθμ. Πρωτ. 6535

† Ἱερώτατε Μητροπολίτα Τραπεζοῦντος, Ὑπέρτιμε
... Ἐπισυνάπτομεν ἐν τῷ παρόντι ἀντίγραφον περι-
κοπῆς κατηγορητηρίου ἐγγράφου κατὰ τῆς αὐτῆς ἱερό-
τητος, διαβιβασθέντος τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ἀξιούμεν αὐ-
τήν, ὅπως ἐγγράφως ἀπολογηθῇ ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ δι-
αλαμβανομένων. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ ...

αὐχθ Νοεμβρίου ιθ'.

✠ Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός·

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

Ἀναγράψαντες ἐκ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ἐκκλησιαστικὸν χρονικόν, σχετιζόμενον πρὸς τὸ μητροπολιτικὸν ζήτημα Τραπεζοῦντος, κατὰ καθήκον δημοσιογραφικῆς ἀμεροληψίας δημοσιεύομεν τὴν ἐπομένην πρὸς τὴν εἵδησιν ἐκείνην ἀπάντησιν :

Ἀξιότιμε κύριε συντάκτα τοῦ « Νεολόγου ».

Σχετικῶς πρὸς τὸ ἐκ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ ἀναδημοσιευθὲν ὑφ' ὑμῶν ἐκκλησιαστικὸν χρονικὸν περὶ τοῦ μητροπολιτικοῦ ζητήματος Τραπεζοῦντος καθήκόν μου ὑπολαμβάνω, ἅτε ἀκριβῶς τὰ πράγματα γινώσκων καὶ ὑπὲρ τοῦ γοήτρου τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἀληθείας ἐνδιαφερόμενος, ν' ἀπευθύνω ὑμῖν τὰ ἐξῆς πρὸς διαφώτισιν τοῦ τυχόν δυνάμενου νὰ πλανηθῇ δημοσίου καὶ ὅπως μὴ καὶ ὁ Νεολόγος, ὡς ἀναδημοσιεύσας τὸ ἐν λόγῳ χρονικόν, ἄκων συντελέσῃ εἰς τὴν παραπλάνησιν ταύτην.

Ἐάν, κ. συντάκτα, δι' ἐν οἰονδήποτε κοινωνικὸν πρόσωπον, εἰς ἠθικὸς χαρακτήρ, κρίνων αὐτὸ ἐν ταῖς κοινωνικαῖς του ἐνεργείαις, δικαιούται ν' ἀρέσκηται, βλέπων αὐτὰς περιβεβλημένας τὸ εὐγενὲς ἔνδυμα τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ χαρακτῆρος, ὡς ὄντος στοιχείου ἀπαραι-

τήτου **τῆς καλῆς ἀνατροφῆς**, προκειμένου ἄρα γε περὶ δημοσιογραφικοῦ τινὸς ὄργανου ὁ αὐτὸς καὶ ἐνταῦθα δὲν ἀπαντᾷ τὸ αὐτό; Βεβαιότατα, ναί. Διότι καὶ τὸ δημοσιογραφικὸν ὄργανον ζῇ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἠθικοὺς ὅρους καὶ τὰς αὐτὰς ἠθικὰς κοινωνικὰς σχέσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας καὶ ἐν ἠθικὸν ἄτομον.

Ἐὰν δέ τις, περαιτέρω κρίνων, ᾔθελεν ἀναζητῆσαι τὰς μεταξὺ ἐνὸς ἠθικοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ προσώπου καὶ ἐνὸς δημοσιογραφικοῦ ὄργανου διαφορὰς, βεβαιότατα δὲν θ' ἀνεζητεῖ ταύτας ἐν τῇ ποσότητι ἀπλῶς, ἥτοι λαμβάνων ὑπ' ὅψιν τὸν ἠθικὸν κύκλον τῆς ἐνεργείας ἐκάστου.

Ἐὰν δὲ περαιτέρω τὸ δημοσιογραφικὸν ὄργανον δὲν εἶναι τυχὸν **ἀπλοῦς** τις ἠθικοκοινωνικὸς παράγων, ἀλλὰ περιβέβληται καὶ τίτλον εἰδικότητός τινος, τὸν εὐγενῆ τίτλον **τῆς ἐπίσημοτης**, ἄρα γε αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ κρίνοντος κατὰ τὴν σχέσιν ταύτην δὲν ὁμῶς φαίνεται ὅτι θὰ ὦσιν αὐστηρότεραι, θὰ ὦσι τῆς αὐτῆς δυνάμεως πρὸς τὴν μεταξὺ ἐνὸς ἀπλοῦ ἰδιώτου καὶ ἐνὸς ἐπίσημου δημοσίαν θέσιν κατέχοντος προσώπου κρίσιν σας; Καὶ βεβαιότατα. Καὶ ἰδοὺ ἀκριβῶς ὁ λόγος, ὅστις πείθει ἡμᾶς παρὰ τὴν τέως ἐφεκτικότητα ἡμῶν ἀπὸ τοῦ εἰς τὸν ὀρίζοντα τῆς Ἐκκλησίας ἀναφανέντος μνητροπολιτικοῦ ζητήματος Τραπεζοῦντος, ἵνα κατέλωμεν εἰς τὴν δημοσιογραφίαν, ἀγωνιζόμενοι, ὁμολογοῦμεν μετὰ παρησίας, οὐχὶ ὑπὲρ τοῦ προσώπου τῆς Α. Σ. τοῦ μνητροπολίτου κ. Γαβριήλ, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας, ὑπὲρ τοῦ ἀληθοῦς συμφέροντος αὐτῆς καὶ κατὰ τὴν μερικότητα μὴ ἀδιαφοροῦντες καὶ κατὰ τὴν γενικότητα μὴ δειλιάζοντες.

Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια, ἥτοι τὸ ἐπίσημον τῆς Ἐκκλησίας ὄργανον, ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ τελευταίῳ αὐτῆς φύλλῳ τὴν 20 λήγοντος, οὐχὶ νῦν τὸ πρῶτον τοῦ ζητήματος ἀπτομένη, ἐπὶ λέξει τὰ ἐξῆς καὶ ὑπὸ τοῦ **Νεολόγου** ἀναδημοσιευθέντα : « Ἐπειδὴ ἐσχάτως νέα διευπλώθησαν **παράπονα** κατὰ τοῦ ἐνταῦθα, ὡς γνωστόν, παρεπιδημοῦντος Πανιερωτάτου μητροπολίτου Τραπεζοῦντος κυρίου Γαβριήλ, ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς διεδίδασκεν αὐτῷ ἀντίγραφον τῆς νέας ταύτης κατηγορητηρίου ἀναφορᾶς, ὅπως ἡ Α. Πανιερότης ἀπαντήσῃ καὶ εἰς τὰς νέας ταύτας αἰτιάσεις. »

Καὶ πρῶτον ἀγνοοῦμεν, κ. συντάκτα, πῶς συμβαίνει ὥστε ἡ σύνταξις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας, ὁσάκις περὶ τοῦ μητροπολίτου ἁγίου Τραπεζοῦντος γίνεται λόγος, οὐδέποτε ν' ἀναγράψῃ τὰ πράγματα ἀκριδῶς ὡς ἔχουσι· διότι καὶ ἄλλοτε κατ' ἐπανάληψιν τὰς ἐκ Τραπεζοῦντος καὶ Κερασοῦντος ἐνεργείας ὑπὲρ τοῦ μητροπολίτου τῶν κανονικῶν Σωματείων τῶν κοινοτήτων τούτων εἶχεν ἀναγράψει **ὡς ἰδιωτικῶς** καὶ νῦν τὰ ἀναλήθη καὶ ἀνακριβῆ δημοσιεύει, ἄγνοϊαν παντελῆ ἀποδεικνύουσα ἢ προσποιουμένη τῶν ἀναφορῶν, αἰτινες, χιλιάδας ὑπογραφὰς φέρουσαι, ἀπὸ τὴν πᾶσαν ἐπαρχίαν ὑπὲρ τοῦ μητροπολίτου ἀφίχθησαν ἥδη.

Β'. Κινδυνεύομεν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἐκουσίως ἡ σύνταξις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας παρουσιάζεται ἀγνοοῦσα ὅτι τὸ διὰ σεπτοῦ πατριαρχικοῦ πιττακίου ἀπλῶς, ἥτοι μὴ προερχομένου κατὰ γνώμην ἢ ἀπόφασιν τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, διαδιδασθὲν αὐτῷ τῷ μητροπολίτῃ ἔγγραφον, εἰς ὃ ζητεῖται ἀπάντησις, δὲν εἶναι

οὔτε ἔγγραφον, οὔτε ἀναφορά, ἀλλ' ἀποσπασμα ἔγγραφου ἢ ἀποσπασμα κατηγορητηρίου, ὡς λέγει, ἀναφορᾶς, ὅπερ τοσοῦτον καὶ παρὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐθεωρήθη ὑπερβολικόν, ὥστε Αὕτη διὰ τὴν χαρακτηρίζουσαν Αὐτὴν μεγαλοφροσύνην, χάριν τυπικότητος μᾶλλον ἢ διὰ τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἔγγραφου, ἀπέστειλε τῷ μητροπολίτῃ **ἐν ἀποσπασματι**, μὴ φέροντι **οὐδεμίαν ὑπογραφήν**, μὴ δηλοῦντι τὸν τόπον τῆς προελεύσεως του ἢ τὸν χρόνον τῆς συντάξεώς του, ἐν ἄλλαις λήξεσιν, ἐξαιτουμένη ἀπλούστατα τὴν ὁμολογίαν τοῦ μητροπολίτου ἄνευ μαρτυρίας τρίτου· διότι ἄλλως τὰ ἀναπόφευκτα ταῦτα στοιχεῖα διὰ τὴν τοῦ τρίτου μαρτυρίαν βεβαιότατα θὰ ἐνυπῆρχον. Τοῦτο δὲ οὐδὲν ἕτερον βεβαίως σημαίνει ἢ ὅτι παρ' οὗ ἔδει ἐχαρακτηρίσθαι οὐχὶ βεβαίως σπουδαῖον. Καὶ πραγματικῶς ἐάν τις τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀποσπασματος ἤθελεν ἀγαγῶσαι, ἤθελε μὲν λυπηθῆ διὰ τὴν μωρίαν τοῦ ἐπιστέλλοντος ἐκ Τραπεζοῦντος ἀσεβοῦς κατηγοροῦ, ἀλλὰ ταῦτοχρόνως ἤθελε χαρακτηρίσει αὐτὸ ὡς γελοῖον· ἢ δὲν εἶναι ἄρᾳ γε γελοῖος ὁ γείτων, ὅταν ἔρχεται καὶ λέγει εἰς τὴν μητέρα τοῦ παιδίου : Κυρὰ γειτόνισσα, τὸ παιδί σου εἶναι ἀπειθὲς πρὸς σέ, τὴν μητέρα ! Αὐτὸ δὲ ἀκριβῶς εἶναι τὸ περιεχόμενον ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ ἀποσπασματος. β') Δὲν εἶναι τὸ ἀποσταλὲν οὔτε **παράπονον** οὔτε **αἰτιάσις**, ἀλλ' εἶναι μυστὰρὰ μὲν **καταγγελία** δι' ὃν τινα πιστεύει αὐτήν, μυστὰρὰ δ' ἐπίσης **δυκοφάνεια** δι' ὃν τινα δὲν πιστεύει αὐτήν. Τὸ δὲ μέγεθος τῆς καταγγελίας καὶ ἡ τόλμη τοῦ καταγγελέως πείθουσιν ἡμᾶς, ὅτι δὲν εἶναι παντάπασιν ἐπαρχιακὸς ὁ νοῦς, ὁ συλλαβὼν ταύτην τὸ πρῶτον, ἀλλὰ καταπροδίδει μᾶλλον

τοῦτο, ἢ ὅτι τὸ ἐν Τραπεζοῦντι χαλκεῖον εἶναι ὑποκατάστημα ἑτέρου, ἐδρεύοντος ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἢ ἐκεῖνο μὲν εἶναι ἡ ἔδρα τῆς ἐργασίας, ἐνταῦθα δὲ εὐρίσκεται τὸ καλλυντήριον τοῦ ἀρχικοῦ χαλκείου. Διότι ὑπάρχει πρόχειρος τῷ βουλευομένῳ ἐπιστολὴ τρίτου, ἐκ Τραπεζοῦντος καταγομένου, καὶ ἐκεῖθεν γραφεῖσα ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7 νοεμβρίου, ἥτις μεταξὺ τῶν ἄλλων λέγει καὶ τὰ ἑξῆς: «Ἀκούσατε καὶ ἐν ἀστεῖον· πρὸ ἡμερῶν τινῶν ἦλθε τηλεγράφημα **αὐτόθεν** παρὰ Α. Κακουλίδου εἰς τὸν ἐνταῦθα Γρηγόριον Καπαγιαννίδην, κατὰ λάθος δὲ ἀντὶ Γρηγόριον Κακουλίδην· ὁ κύριος Γ. Καπαγιαννίδης ἔλειπεν εἰς τὸ χωρίον, καὶ τὸ τηλεγράφημα ἐνεχειρίσθη ὁ ὑπάλληλός του Ἀθανάσιος, ἔχον οὕτω: «Πράγματα διαφορετικά. Τηλεγραφήσατε Κολάσση ἐνεργῆσαι ἐν δημοσιογραφίᾳ κατὰ μνητροπολίτου. Συλλέξατε πᾶν ὅ,τι κατὰ μνητροπολίτου» κτλ. κτλ. γ'. Τὸ καταγγελλόμενον δὲν εἶναι **νέον** παράπονον, **νέα** αἰτιάσεις, ἀλλ' εἶναι καταγγελία παλαιότερα τῆς ἐνταῦθα ἀφίξεως τοῦ μνητροπολίτου. Ἐφθασε δὲ ἐν τρισὶ μορφαῖς 1) ἐν τηλεγραφίᾳ, ἐν ᾧ δὲν δηλοῦται τόπος καὶ χρόνος· 2) ἐν ἀναφορᾷ Δημητρίου τινὸς Τεζαψίδου, αἰτοῦντός τι καὶ παρεμβάλλοντος τὴν καταγγελίαν, ἀλλὰ δηλοῦντος καὶ τόπον καὶ χρόνον· καὶ 3) ἐν τῷ ἀνὰ χειρας ἀποσπάσματι δηλοῦται ὅτι ἐρρέθη μὲν ἡ **ὑβρις** παρὰ τοῦ μνητροπολίτου, ἀλλ' **ἐπὶ πλῆθους**. δ'). Τὸ καταγγελλόμενον δυνατόν νὰ ᾖναι **αἰτιάσεις**, ἀλλ' οὐδόλως εἶναι **παράπονον** ἢ πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ εὐσεβεδστάτη θρησκευτικὴ συνειδήσις τοῦ καταγγελέως ἠνοχλήθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ διαμαρτυρηθῇ,

καὶ τότε βεβαίως παύει ἡ καταγγελία τοῦ εἶναι καὶ ἀπλῆ **αἰτία**. Θὰ ἔπραττε βεβαίως ἁρμοδιώτερον τῇ ἱερᾷ ἀποστολῇ της ἡ **Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια**, ἂν ὁ ἀξιότιμος κύριος συντάκτης αὐτῆς ἐγκατέλειπε τὸ στάδιον τῶν ἀνακριθειῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ μητροπολίτου Τραπεζοῦντος, καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν μελέτην καὶ τὴν πρὸς φωτισμὸν τῆς κοινῆς γνώμης δημοσίευσιν, εἰς τὸ ἀπαντῆσαι εἰς τὰς ἐξῆς σπουδαιωτάτας καὶ θεμελιώδεις ἐρωτήσεις :

Α'. Ὑπάρχει λόγος κανονικός, ὅστις ὑπηγόρευσε τὴν ἔλευσιν τοῦ μητροπολίτου Τραπεζοῦντος εἰς Κωνσταντινούπολιν ; διότι ἡμεῖς γνωρίζομεν ὅτι εἰς μητροπολίτης τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου διορίζεται ἰσόβιος καὶ κατὰ συνέπειαν, προβλεπομένην ὑπὸ νόμου ειδικοῦ, **ἀμετακίνητος**.

Β'. Ὑπάρχει λόγος κανονικός, ὅστις αἰτιολογεῖ τὸν τρόπον τῆς προσκλήσεως ἐνὸς μητροπολίτου τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, καθ' ὃν τρόπον οὗτος προσεκλήθη ; διότι ἡμεῖς γνωσκόμεν ὅτι προδιαγράφεται ὁ τρόπος καὶ αἱ περιστάσεις ὑπὸ νόμου ειδικοῦ τῆς προσκλήσεως ἐνὸς μητροπολίτου.

Γ'. Ὑπάρχει λόγος κανονικός, ὅστις αἰτιολογεῖ καὶ τὴν παράτασιν τῆς διατριβῆς τοῦ μητροπολίτου Τραπεζοῦντος ἐν Φαναρίῳ ; Διότι ἡμεῖς γνωρίζομεν τὸ μὲν ὅτι κατεσπευσμένως διὰ τηλεγραφημάτων προσεκλήθη ὁ μητροπολίτης Τραπεζοῦντος, τὸ δέ, καθ' ἃ καὶ ἡ **Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια** διεβεβαίωσεν, ὅτι προσεκλήθη οὗτος, ἵνα καὶ προφορικῶς δώσῃ ἐξηγήσεις τινάς. Ἐν τούτοις παρέρχεται εἰς καὶ ἡμῶς μὴν ἀπὸ τῆς ἐνταῦθα

ἀφίξεώς του, καὶ ὅμως οὐδόλως προσεκλήθη εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ἱερὰν Σύνοδον, ἵνα καὶ **προφθορικῶς** συμπληρωθῇ τὴν ἀπολογία του. Ἐνῶ τούναντίον γνωρίζομεν τὸν αὐστηρὸν νόμον, τὸν ἀπαγορεύοντα παντὶ μὴ συνοδικῶ ἀρχιερεῖ, ἐν ἐνεργείᾳ, ἵνα πλέον τῶν 15 ἡμερῶν διαμείνῃ ἐν Φαναρίῳ.

Δ'. Ὑπάρχει **λόγος κανονικός**, ὅστις αἰτιολογεῖ ὅτι ὁ μὲν μητροπολίτης Τραπεζοῦντος ἐπαφῆκε τὴν τάλαιναν ἐπαρχίαν του περιδιαβάζων ἐν Φαναρίῳ, αὕτη δὲ λυμαίνεται ὑπὸ χολέρας, καὶ περὶ ἄλλα μὲν οὗτος τρέπεται παρὰ τοὺς θεμελιώδεις τῆς Ἐκκλησίας ἱεροὺς κανόνας, καθ' οὓς, ἐνῶ οὐδαμῶς οὐδέποτε ἐν πολέμῳ ἢ λοιμικῇ νόσῳ ἢ σεισμῳ ἢ διωγμῳ ἐγκαταλείπει τὴν ἐπαρχίαν του ὁ ποιμὴν, πολλῶ τὲ μᾶλλον κατὰ ἐπιδρομὴν τῆς χολέρας; Καὶ δι' ἄλλους μὲν σπουδαιωτάτους λόγους, ἀλλὰ μάλιστα διὰ τοὺς ἐξῆς κοινωνικοὺς λόγους, α') ὅτι οἱ ἔγγαμοι ἱερεῖς, τῇ οἰκογενείᾳ προσπεφυκότες, πλήρεις δειλίας εἰσὶ καὶ ἀποδυσπετοῦσι τὰ πολλὰ, καὶ ἐν τῇ ἀπουσίᾳ αὐτοῦ μυρία τὰ ἐπακολουθοῦντα κακά· β') ἡ ἀκινησία τῆς ἀγορᾶς ἐπακολουθεῖ, καὶ ταύτη ἡ ἐλλειψὶς τῆς ἐργασίας, καὶ ταύτη ἡ στέρησις καὶ τοῦ ἐπιουδίου ἄρτου ἀκόμη εἰς τὰ πλείονη καὶ οὐχὶ ἀπλῶς εἰς τοὺς πένητας τοὺς συνήθεις, καὶ ἐντεῦθεν ἥμερος ὑπαγορεύεται ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων ἡ παρουσία καὶ παράστασις τοῦ μητροπολίτου εἰς τὸ ποιμνιὸν του. Καὶ πραγματικῶς, ἂν ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἡ παρουσία καὶ παράστασις τοῦ ποιμένου δὲν εἶναι ἀναγκαιοτάτη, ὑπὸ ποίας λοιπὸν περιστάσεις εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἀποστολὴ τοῦ μητροπολίτου; . . .

Τελευταῖος δὲ ὑπάρχει καὶ ὁ ἐξῆς σπουδαιότατος **ἱστορικὸς λόγος** διὰ τὴν δυστυχῆ ἐπαρχίαν Τραπεζοῦντος, εἰς ὃν καθῆκον ἱερὸν ἔχει ἡ **Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια** ἵνα δώσῃ μίαν αἰτιολογίαν ἀπαντητικὴν. Διὰ τί ἄρᾳ γε καὶ πῶς μετεβλήθη ἀπὸ τοῦ 1863 καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἐπαρχία Τραπεζοῦντος κατὰ τὰς ἀρχιερατείας Κωνσταντίου, Γρηγορίου καὶ Γρηγορίου, Φιλαρέτου καὶ Γαβριὴλ εἰς ἀληθῆ καὶ πραγματικὴν θεραπαινίδα **ὀλιγίστων**; Λαοὶ καὶ πλῆθη καὶ λοιποὶ ἄρχοντες δὲν ἔχουσι ψῆφον καὶ ἐκάστοτε μὲν παρορᾶται ἡ φωνὴ αὐτῶν, λαμβάνεται δὲ μόνον ὑπ' ὅψιν ἡ φωνὴ τῶν **ὀλιγίστων τούτων**; ἢ ταῦτα δὲν εἶναι ἀληθῆ; ἀλλὰ πρόχειρα, χάρις τῷ Θεῷ, εἰδὶ τὰ πρακτικὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. . . .

Ἴδου λοιπὸν τὰ θέματα, δι' ἅπερ ἔχεις ἀποστολὴν ἱερὰν, κύριε συντάκτα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας**, καὶ περὶ τὰ ὅποια ὀφείλεις νὰ λέγῃς τὴν ἀλήθειαν καὶ μόνην τὴν ἀλήθειαν. Ἐὰν δὲ τυχὸν κρεῖσσον τῆς διγῆς δὲν ἔχῃς νὰ λέγῃς τι, κάλλιον διώπα.

Ἐν Κων/πόλει, τῇ 25 Νοεμβρίου 1892.

(Ι. ΜΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ).

Νεολόγος, 27 Νοεμβρίου 1892.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἡχόμην, καὶ τὸ ὁμολογῶ μετὰ βαθυτάτης καὶ εἰλικρινοῦς θλίψεως, νύχόμην, ἵνα μὴ ἐζητεῖτο τοιαύτη τις ἀπάντησις ἀπολογητικὴ καὶ δὴ **ἔγγραφος**, οἷαν μοι διακελεύεται τὸ σεπτόν μοι πατριαρχικὸν Πιττάκιον τῆς 10' ὑπερμεσοῦντος, διὰ τὸ ἐπισυννημμένον **ἀπόσπασμα** νέας κατηγορητηρίου, ὡς λέγει, ἀναφορᾶς. Ἐὰν δὲ εἰς τοῦτο κατέληγεν ἡ ἀνάγκη, μεταβαλλομένης τῆς Ἐκκλησίας λεληθότως διὰ τὴν κατ' ἐμοῦ καταφορὰν εὐαρίθμων μου ἐπαρχιωτῶν εἰς οὐσιώδη καὶ ἀληθεῖ ἀνακριτὴν ἀπὸ ἀνωτάτου δικαστοῦ, νύχόμην, ἵνα τοῦλάχιστον σπουδαιότερον ἐπιληφθῇ ἡ Μ. Ἐκκλησία τῆς ἐξετάσεως καὶ τῆς μυσαρᾶς ταύτης καταγγελίας, διαβιβάζουσά μοι οὐχὶ **ἄτελως** εἰλημμένον ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ σώματος τῆς κατηγορητηρίου ἀναφορᾶς, ἀλλ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἀναφορὰν, ἢ τοῦλάχιστον πιστὸν ἀντίγραφον αὐτῆς καὶ φέρον πάσας τὰς ἐν αὐτῇ ὑπογραφάς. Διότι τὸ διαβιρασθέν μοι δὲν δεικνύει τὰ κατηγοροῦντα πρόσωπα, δὲν δηλοῖ τὸν τόπον, οὔτε ὥρι-

σμένως τὸν χρόνον, καθ' ὃν καὶ εἰς ὃν ἐρρήθη
 παρ' ἐμοῦ τὸ περιεχόμενον τοῦ κατηγορητηρίου,
 ἀλλ' οὐδὲ πρόσωπα σημειοῖ παρόντα, ἐνώπιον
 τῶν ὁποίων ἐρρήθη, καὶ παρ' ὧν καὶ δι' ἃ ἡδύ-
 νατό τις νὰ προσαγάγῃ ἀποδείξεις τοῦλάχιστον
 ἐγγράφους ἀπὸ μέρους τρίτων, καὶ ἐν ἀνάγκῃ ὀρ-
 κομωσίας, ἢ τοῦλάχιστον, ἵνα γνωρίσῃ τις ἐὰν
 τὰ ὑπογράφοντα πρόσωπα εἶχον καθημερινὰς
 σχέσεις μὲ τὸν κατηγορούμενον, ὥστε νὰ γνωρί-
 σωσι ταῦτα τὸν διαγραφόμενον καὶ ἀποδιδόμενον
 χαρακτῆρα εἰς τὸν Μητροπολίτην. Μὲ παραλεί-
 ψεις δὲ σπουδαιωτάτων διὰ πᾶσαν πραγματικὴν
 ἀπόδειξιν στοιχείων, καὶ μὲ φερομένας δοριστο-
 λογίας «ὅτε» καὶ «ὅτε»* «ἐπὶ πλήθους», οὐδεὶς
 βεβαίως ὑπὸ τὴν πραγματικὴν μορφήν τῆς ὑπο-
 θέσεως δύναται ν' ἀποφανθῇ καὶ ἀπολογούμενος
 ἔτι. Διότι, ἐὰν ἀπλῶς ὁ λόγος τοῦ ἀπολογουμέ-
 νου ἦτο ἱκανὸς πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἐναντίου,
 βεβαιότατα περιττὴ νῦν καθίσταται ἀφ' ἑαυτῆς
 πᾶσα ἀπολογία, ἐπειδὴ ἐκ τῶν προτέρων ἀδύνα-
 τον καὶ ἀναληθὲς καταφαίνεται καὶ καταπροδίδε-
 ται τὸ περιεχόμενον τῆς μυσαρᾶς καταγγελίας,
 ἐπειδὴ εὐθὺς αἶμα ἔμσθον πρὸ μινὸς καὶ πλέον,

ὅτι πρὸ ἐμοῦ κατέφθασεν αὕτη ἐν τηλεγραφῆματι καὶ διεκοινώθη διὰ τρίτου, ἔσπευσα ἤδη νὰ διαβεβαιώσω περὶ τοῦ ἀναισχύντου ψεύδους αὐτῆς τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην καὶ προσκυνητὴν μοι Παναγιότητα· ὅτε δὲ τὸ δεύτερον διὰ τοῦ Ἀ' Πατριαρχικοῦ Γραφείου ἀνεπισήμως μοι διεκοινώθη ἡ αἴτησις Δημητρίου τινὸς Τεζαΐδου, περιλαμβάνουσα ὀριστικώτερον τὴν αὐτὴν καταγγελίαν, τὴν αὐτὴν περὶ τὴν διάψευσιν αὐτῆς ἐπεδειξάμην προθυμίαν, ἐπειπὼν ὅτι εἰμὶ πρόθυμος προσκαλούμενος ἐνώπιον τῆς Ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ἵνα κατηγορηματικώτατα διαψεύσω καὶ ταύτην καὶ τὸν ὀρθομαθὸν τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν. Τοῦ ἀποσπάσματος λοιπὸν ἀτελεστάτου καὶ ἀορίστου ὄντος, διότι οὐδεμίαν οὐσιώδη καὶ πραγματικὴν λαβὴν δίδει εἰς τὸ νὰ προσαγάγῃ τις ἀποδείξεις τοῦ ἐναντίου, προερχομένης α') ἀπὸ τὸν τόπον εἰς ὃν ἐρρήθη· β') ἀπὸ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐρρήθη, καὶ γ') ἀπὸ τὰ πρόσωπα ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἐρρήθη, ἔρχομαι κατ' ἀνάγκην ἀπόλυτον εἰς ἀνάλυσιν αὐτοῦ τοῦ ἀποσπάσματος, ἐξάγων ἀπλῶς τὰ δυνατὰ ἠθικολογικὰ συμπεράσματα, ἅτινα καὶ μόνον ἔχω πρόχειρα εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἐναντίου.

Καὶ α') τὸ ἀπόσπασμα κατηγορεῖ μου **ἐπὶ ἀ-
δυστόλῳ ἀπειθείᾳ** πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐν ἁλ-
λαις λέξεσι τὸ κατηγορητήριον ἄρχεται ἀπὸ τοῦ
πραγματικοῦ **γελοίου**· διότι ἀληθῶς, ἵνα ἔρχη-
ται **τρίτος**, πάντῃ ἀναρμόδιος, λέγων πρὸς τὴν
διοικοῦσαν Ἐκκλησίαν **ὁ Μητροπολίτης σου**
δὲν δὲ ἀκούει, δὲν πείθεται εἰς σέ, οὐδεὶς ἐχέ-
φρων δύναται νὰ ὑπολάβῃ τὸν λέγοντα ταῦτα
ὅτι σπουδάζει.

Ἐὰν δὲ ὑποθέσωμεν τὸ ἐναντίον α') περιπίπτο-
μεν καὶ ἀκουσίως **εἰς τὸ ἄτοπον** τοῦ ὑποθέσαι
τὸν καταγγελέα **ὡς ἀπλοῦν ὑποβολέα**. Διότι
μόνος ὁ ἐν τῷ στενῷ κύκλῳ τῆς διοικούσης Ἐκ-
κλησίας εὗρισκόμενος δύναται νὰ γνωρίζῃ, ἐὰν
Μητροπολίτης τις ἐν ἐνεργείᾳ ᾗναι εὐπειθὲς ἢ
ἀπειθὲς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν του. Ἀλλὰ τὸ μὲν
εἶναι ἀδύνατον πρὸς τὸ ἄτοπον, τὸ δὲ πρόχειρον
εἶναι τὸ πενταετὲς μου ἱερατικὸν στάδιον, καὶ οὐ-
δέποτε θέλω πιστεύσει, ὅτι ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία
ἔχει ἀνάγκην σπουδαίως τὴν προσέλευσιν μαρ-
τυρίας τρίτου, ἵνα Αὕτη γνωρίσῃ κατὰ πόσον ὁ
Μητροπολίτης Αὐτῆς εἶναι εὐπειθὲς ἢ ἀπειθὲς
πρὸς Αὐτήν.

β') Ἐὰν δὲ τὴν ἀλλεπάλληλον τῆς Ἐκκλησίας τηλεγραφικὴν πρόσκλησίν μου ἤθελεν ἔχει τυχόν ὁ καταγγελεὺς ὑπ' ὅψιν, καὶ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐνταῦτα ἀφίξεώς μου ἐπωφελήθη εἰς τὸ σχηματῖσαι τὴν περὶ ἀπειθείας ιδέαν καὶ γνώμην του, εὐτυχῶς διὰ τὸν καταγγελλόμενον οἱ λόγοι, οἵτινες πληρέστατα αἰτιολογοῦσι τὴν βραδύτητα τῆς ἀφίξεώς μου εἰς προχειρότατοι διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, καθ' ὅσον γράφονται μὲν πρὸς Αὐτὴν παρ' ἐμοῦ ἐν ταῖς ἀπὸ τοῦ πρώτου τηλεγραφήματος τῆς προσκλήσεώς μου ἐπιστολαῖς πρὸς τὴν ἡμετέραν προσκυνητὴν μοι καὶ πολυσέβαστον Παναγιδεῖν, ὑποστηρίζονται δ' ἐπίσης ἐγγράφως παρὰ τῶν κανονικῶν Σωματείων τῆς πόλεως Τραπεζοῦντος διὰ σπουδαιοτάτων ἐγγράφων, ἅπερ ἐπὶ τούτῳ ἀκριβῶς ἀπεστάλησαν ἐν διαμαρτυρίαις πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν.

γ') Ἀλλὰ καὶ ἐντεῦθεν ἐὰν ἠρύετο ὁ καταγγελεὺς τὴν ἀφορμὴν, ἐπίσης προχειρότατα ἀποδεικνύται **γελοῖος** διότι, ἐπιχολέρου οὔσης τῆς ἐπαρχίας μου καὶ κατὰ συνέπειαν τῶν μὲν προσόδων τοῦ Μητροπολίτου στερεινουσῶν κατ' ἀνάγκην ἀπόλυτον, τῶν δὲ δαπανῶν αὐτοῦ κατ' ἀνάγκ-

κην ἐπίσης ἀπόλυτον πολλαπλασιαζομένων, διότι ἡ χεὶρ τοῦ ἀρχιερέως ἔδει νὰ τείνηται οὐ μόνον πρὸς τοὺς ἐν τῷ λοιμοκαθαρητῆρῳ λιμώτοντας, ἀλλὰ καὶ ἐπαρκοῦσα εἰς τὴν αἴφνης καταλαβοῦσαν τὴν ἑδραν αὐτοῦ **ἐνδειαν**, διότι ἡ ἀγορὰ κεκλεισμένη τυγχάνει ἐπὶ ἐξάμηνον ἤδη, διότι ἐντεῦθεν ἐργασία, παρέχουσα τὸν ἐπιούσιον ἄρτον εἰς τὴν διὰ τοῦ ἡμερομισθίου ἐπιζῶσαν τάξιν, εἶχεν ἀνασταλῆ, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ἀναστολὴ τῆς μετὰ τοῦ Καυκάσου ἐπικοινωνίας, ἐν ᾗ ζῶσι χιλιάδες Τραπεζουντίων οἰκογενειάρχων, εἶχε συντελέσει τὰ μέγιστα εἰς τὴν στέρνησιν καὶ τῶν τέως εὐπόρων οἰκογενειῶν. Τοῦ δὲ ἐκ τῆς χολέρας θανάτου ὡς ξιφὸς δαμόκλειον καθ' ἐκάστην ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου κρεμαμένου, διότι ὀρθόδοξος ἀρχιερεὺς ὢν δὲν ἠννόουν, ἵνα παρέλθῃ ἡ ἡμέρα, ὅπως μὴ ἐπισκεφθῶ εἴτε τοὺς ἐν τῷ λοιμοκαθαρητῆρῳ πάσχοντας, εἴτε τοὺς ἐν ταῖς συνοικίαις προσβαλλομένους, εὐαρεστότερον πάντως καὶ συμφερότερον καὶ ἀσφαλέστερον καὶ σωτηριωδέστερον ὑπὸ πᾶσαν πρόχειρον σχέσιν καὶ σκέψιν ἦτο διὰ τὸν Μητροπολίτην τοῦ ἐγκαταλεῖψαι ἅμα τῷ πρώτῳ τηλεγραφῆματι τὴν ἐπαρχίαν

αὐτοῦ κρεμαμένην εἰς τοὺς αἰμοσταγεῖς ὁδόν-
 τας τοῦ ἐπιδημικοῦ λύκου, καὶ προστρέξει εἰς
 τὸν ἐν Φαναρίῳ ἀμέρινον καὶ ἀσφαλῆ βίον.
 Ἄλλ' εὐπειθέστερος εἰς τὸ καθῆκόν του ὁ Μη-
 τροπολίτης ἐπολιτεύθη ὡς ἐμπρέπει τοῖς ὀρθο-
 δόξοις πατράσι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ,
 ἐπιζητήσας εὐπρεπέστατα παρὰ τῆς διοικήσεως
 Ἐκκλησίας ἀπλούστατα **ἀναβολήν**, χάριν ὑψί-
 στου τῆς αὐταπαρνήσεως καθήκοντος. Σπου-
 δαῖον λοιπόν, Παναγιώτατε Δέσποτα, θὰ ὑπε-
 λάμβανον τὸν καταγγελέα, ἐὰν ᾔθελεν ἐναγάγει
 τὸν Μητροπολίτην του πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐπὶ
 παραδάσει ἱερωτάτου καθήκοντος, τοῦ καθήκον-
 τος, τοῦ ἀπαγορεύοντος παντὶ ποιμένι τῆς Ὁρθο-
 δόξου Ἐκκλησίας, ἵνα καθ' ἣν ἀκριβῶς ἐποχὴν
 τὸ χριστεπώνυμον αὐτοῦ ποίμνιον σφαδάζει ὑπὸ
 τὸ κράτος τῆς βροτολοιγοῦ χολέρας καὶ τῶν ταύ-
 της συνεπειῶν, οὗτος παρορᾷ τὰ πάντα καὶ
 σπεύδει ἀπλούστατα εἰς τὴν τρις ἐπαναληφθεῖσαν
 καὶ **ἐπὶ ἀπειλῇ τῶν συνεπειῶν τῶν ἱερῶν κα-
 νόνων** (!!!) ἐκσφενδονισθεῖσαν φωνὴν τῆς διοι-
 κούσης Ἐκκλησίας, οὐχὶ βεβαίως διότι ἠγνόουν
 «τίς ἡ πρώτη φωνή» «τίς ἡ πρώτη ἀγάπη» (ἀποκ.

Ἰωανν.), ἀλλὰ διότι οὐδέποτε ἐπαφῆκα ἑμαυτὸν τοσοῦτον χαλαρόν, ὥστε νὰ γίνω ἀντικείμενον περιεργείας ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες συνήθως ἀγνοοῦσι τὰ καθέκαστα, ἀντικείμενον, λέγω, ἀκαίρου περιεργείας, καθ' ὅσον «λυμαιομένου ποιμνίου τινὸς ὑπὸ πολέμου ἢ λοιμικῆς νόσου, ἢ λιμοῦ ἢ σεισμοῦ, ἐπ' οὐδενὶ οὐδέποτε λόγῳ ἐπιτρέπεται τῷ ποιμένι ἐγκαταλείπειν τὸ ἑαυτοῦ ποιμνίον καὶ ἐπὶ τὰλλα τρέπεσθαι».

Β'. Τὸ κατηγορητήριον **ταὐτολογεῖ**, ἥτοι παρουσιάζει προφανέστατα σύγχυσιν ἐννοιῶν, σύγχυσιν λόγου.

Ὁ σπουδαίως κατηγορῶν εἰδικεύει καὶ πρόσωπα καὶ περιστάσεις· ὀρίζει καὶ τόπον καὶ χρόνον καὶ κατηγορούμενα. Ἀλλ' ὁ κατήγορος, ὅ,τι ἀναφέρει εἰς τὸ πρῶτον μέρος ὡς γενικόν, τοῦτ' αὐτὸ παρουσιάζει ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει ὡς μερικόν. Ἡ δὲ σύγχυσις αὕτη τῶν περιστάσεων οὐδέν, ἀπολύτως οὐδέν ἕτερον δεικνύει ἢ ἐν ἐκ τῶν ἐξῆς : ἢ ὅτι εἶναι παράφρων, ἢ ὅτι ἦτο μεθυσμένος, ἢ ὅτι τὸ πάθος κατὰ τοῦ Μητροπολίτου ἐκράτει τεθλωμένον τὸν νοῦν τοῦ συντάττοντος αὐτὸ κατὰ

τὴν στιγμὴν τῆς συντάξεως, ἢ ὅτι ἐπὶ τέλους καταπροδίδει ἑαυτὸν ἀσεβῇ περὶ τὰ πολλά, ὡς ἐπίσης ἀσεβεῖ καὶ ἐν τῇ κρισιμωτάτῃ στιγμῇ, καθ' ἣν φέρει ἐνώπιόν του πρόσωπα, ὧν καὶ ἡ σκιὰ αὐτὴ ἔδει νὰ ᾔτο σεβαστή. Τοσοῦτο δὲ μᾶλλον τοῦτο εἶναι ἀληθές, ὅσον τὸ τόλμημα τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἀναφέρειν κατὰ πρόσωπον τοιαύτας λέξεις πρὸς πρόσωπα τὴν ἀνωτάτην ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ τάξιν κατέχοντα εἶναι μέγιστον. Διότι, τίς ποτε ἐχέφρων, Παναγιώτατε Δέσποτα, μετὰ τοσαύτης χαλαρότητος τῆς συνειδήσεως καὶ εὐχερείας τοῦ νοὸς ἠδύνατο νὰ ἐκφέρῃ ἀπλῶς, πολλῶ δὲ μᾶλλον νὰ γράψῃ τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀποσπάσματος; Τίς δ' ἄλλος ὁ μὴδὲ ἵχνος κἂν ἠθικότητος ἔχων, ὁ καὶ τῆς προχείρου αἰδοῦς στερούμενος; Δὲν καταφαίνεται λοιπὸν ὅτι ὁ γράφων τὸ κατηγορητήριον πρὸς πάντα ἀσεβεῖ, ὅτι ἀσεβῶν τὸν νοῦν ἔχει πρόχειρον, ὅτι τὸ ἔχειν τὸν νοῦν πρόχειρον καταφορᾷ αὐτὸν τὸν συντάκτην ἐγγὺς μᾶλλον εἶναι ἢ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ; Διότι, βεβαιότατα, δὲν ἀπαντᾷ εὐχερῶς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοσοῦτον ἀσεβῆς νοῦς. Ἀποφαίνομαι λοιπὸν μετὰ πολλῆς τῆς πιθανότητος ὅτι τὸ κατηγορητήριον ἐνταῦθα ἔχει τὸ ἐργαστή-

ρίον του. Ταύτην δὲ ὑποστηρίζουσι τὰ ἐξῆς ἀκαταμάχτητα ἐπιχειρήματα α') ὁ χρόνος τῆς συντάξεως τοῦ κατηγορητηρίου· Ἐὰν τῷ ὄντι τὸ περιεχόμενον τοῦ κατηγορητηρίου ἦτο ἀληθές, βεβαιότατα ἢ σπουδαιότερα κατηγορία θὰ ἐφέρετο πρώτη τῇ τάξει ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην, ἐνῷ φέρεται πάσης ἄλλης ἐσχάτη. Λαμβάνει δὲ τὴν γένεσίν του, ὅτε ἤδη ἀπὸ δύο μηνῶν εὐρίσκομαι μακρὰν τῆς Τραπεζοῦντος. β') Ἐὰν ὁ ἀποδιδόμενος χαρακτήρ εἰς τὸν Μητροπολίτην Τραπεζοῦντος ἀπὸ τοὺς ἐκ Τραπεζοῦντος κατηγόρους ἦτο ἀληθής, βεβαιότατα ἠθέλην ἀπαντᾷ ἡ αὐτὴ κατηγορία καὶ ἀπὸ τοὺς ἐκ Κερασσοῦντος κατηγόρους. γ') Ἐχὼ εἰς χεῖράς μου ἐπιστολὴν ἐκ Τραπεζοῦντος ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7 νοεμβρίου, ἀνίκουσεν εἰς φίλον μου, ἧτις μεταξὺ τῶν ἄλλων λέγει καὶ τὰ ἐξῆς: Ἀκούσατε καὶ ἐν ἀστεῖον· Πρὸ ἡμερῶν ἦλθε τηλεγράφημα αὐτόθεν παρὰ Α. Κακουλίδου εἰς τὸν ἐνταῦθα Γρηγ. Καπαγιαννίδην (κατὰ λάθος ἀντὶ εἰς Γρηγ. Κακουλίδην)· ὁ κ. Γ. Καπαγιαννίδης ἐλειπεν εἰς τὸ χωρίον καὶ τὸ τηλεγράφημα ἐνεχειρίσθη ὁ ὑπάλληλός του Ἀθανάσιος, ἔχον οὕτω· «Πράγματα πολὺ διαφορετικά. Τηλεγραφήσατε

Κολάσση ἐνεργῆσαι κατὰ Μητροπολίτου ἐν δημοσιογραφίᾳ· συλλέξατε πᾶν ὅ,τι κατὰ Μητροπολίτου κτλ. κτλ. ».

Ὡστε ἡ περικοπὴ αὕτη τῆς ἐπιστολῆς τοῦ φίλου μου, ἐνῶ προδεικνύει ποίαν χαμερπῆ πορείαν ἐξελέξαντο οἱ κατήγοροί μου, μᾶς δίδει ταῦτο χρόνως καὶ τὰ ἐξῆς· α') τὸν χρόνον τῆς συντάξεως τοῦ κατηγορητηρίου, καὶ β') τὴν ἀφορμὴν τῆς συντάξεως αὐτοῦ, ἥτις κάλλιστα μᾶς αἰτιολογεῖ καὶ τὰς κρίσεις, ἃς ἀνωτέρω ἔφερον περὶ τῆς διανοητικῆς καὶ ψυχικῆς καταστάσεως τοῦ συντάκτου τοῦ κατηγορητηρίου, ὅτι ὁ νοῦς τοῦ συντάκτοντος ἦτο ὑπὸ πάθους τεθολωμένος, ὅτι ἀσεβῶν ἔγραφε τὸ κατηγορητήριον, ὅτι δὲν εἶναι ἐπαρχιακὸς ὁ νοῦς ὁ συλλαβὼν τὴν ιδέαν τοῦ κατηγορητηρίου, ὅτι τὸ ἐργαστήριον εὐρίσκεται ἐνταῦθα, ὅτι ὁ ἀποβλέπων πρὸς τὴν ἡμερομηνίαν καὶ ὑπολογίζων τὸν χρόνον τὸν ἀναγκαῖον, μέχρις οὗ φθάσει εἰς Τραπεζοῦντα καὶ ἐπιστρέψει, θέλει εὔρει αὐτὸν μετὰ τὸν τοῦ τηλεγραφήματος.

Διὰ τί τάχα νὰ μὴ ὑποθέσωμεν, ὅτι εἰς τῶν ἐνταῦθα Τραπεζουντίων ἔγραψε τὸ κατηγορητήριον, καὶ ἴσως μάλιστα διεφθαρμένος τις νεανίας, μέγα

τι οióμενος εἶναι καὶ θαυμαστὸν ἐν τῇ κοινωνίᾳ τοῦ Πέραν καὶ ὅτι ἀπέστειλεν αὐτὸ εἰς Τραπεζοῦντα ἀπλῶς χάριν ὑπογραφῆς; Τὸ μετὰ τοῦ τηλεγραφήματος χρονικὸν διάστημα καὶ τοῦ τῆς ἀφίξεως τοῦ κατηγορητηρίου τούτου εἶναι ἐπαρκές. Νομίζω δ' ὅτι αὐτὸς οὗτος εἶναι καὶ ὁ κοιμιστὴς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τῆς κατηγορητηρίου ἀναφορᾶς.

Γ'. Τὴν αὐτὴν κατηγορητήριον ἐκφρασιν φέρουσιν εἰς γνῶσιν τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος α') τηλεγράφημα ἐκ Τραπεζοῦντος πρὸς Δ. Γενιδουναῖαν, καταφθάσαν πρὸ τῆς ἐνταῦθα ἀφίξεώς μου· β') αἰτησις Δ. Τεζαψίδου καταφθάσασα ὀλίγον μετ' ἐμέ· γ') τὸ κατηγορητήριον, οὗ τυγχάνει μέρος τὸ ἀποσταλὲν μοι ἀπόσπασμα. Εὐαρεστηθῆτω ἡ Ὑμ. βαθυσέβαστός μοι Παναγιότης, ἵνα παραβάλη καὶ τὰς τρεῖς ταύτας πηγὰς. Φρονῶ ὅτι ἀναποφεύκτως θέλει εὑρεῖ τὴν ἐξῆς ἀοριστίαν καὶ σύγχυσιν· α') τὸ τηλεγράφημα ἀναφέρει ἢ δὲν ἀναφέρει τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον, καθ' ὃν καὶ ὅπου ὁ Μητροπολίτης εἶπε τὰς ἀνοσίους καὶ ἀσεβεῖς τοῦ κατηγορητηρίου ἐκφράσεις· β') ἡ αἰτησις τοῦ Τεζαψίδου ἀναφέρει καὶ τόπον καὶ χρόνον «ἐν τῇ

τελευταία, λέγει, (νομίζω) συνεδρία τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς πόλεως ἢ ἐν τῷ δωματίῳ τῶν συνεδριάσεων» καὶ γ') τὸ ἀνὰ χειρὸς ἀπόσπασμα λέγει ρητῶς «ἐνώπιον πλήθους» ἥτοι κατὰ τὴν ἀναχώρησίν μου βεβαίως, εἰς τὴν προκυμαίαν τῆς πόλεως βεβαιότατα· διότι μόνον ἐκεῖ εἶχον ἐνώπιόν μου **πλῆθος**.

Τί λοιπόν, Παναγιώτατε Δέσποτα, καταμαρτυροῦσιν αἱ ἀπορισταίαι αὗται, αἱ περὶ τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος προκειμένου ; Καὶ τί ἕτερον ἢ ἀναίσχυντον ψεῦδος, ἀναίσχυντον συκοφαντίαν, ἀκατανόμαστον θράσος τοῦ τε συντάκτου καὶ τῶν ὑπογραψάντων ;

Τὸ τηλεγράφημα διατυποῖ ἄλλως τὴν ἐκφράσιν· ὁ Τεζαψίδης κάπως προσεγγίζει τῇ ἐκφράσει τοῦ τηλεγραφήματος καθ' ὅσον προσεγγίζει καὶ εἰς τὸν χρόνον τοῦ τηλεγραφήματος. Ἀλλὰ τὸ ἀπόσπασμα τοῦ κατηγορητηρίου ποικίλλει τὴν ἐκφράσιν, ἐπιπροσθέτει τίτλους, παρεισάγει νέα πρόσωπα, ἐπανξάνει τὰς περιστάσεις, ἀναλύει τὸ πρῶτον τὴν διοικοῦσαν Ἐκκλησίαν, καὶ συμπτύσσει Αὐτὴν τὸ δεύτερον ἐν τῇ λέξει Ἐκκλησία. Αἱ, τοσοῦτον σπουδαία καταγγελία, ἀποτε-

λοῦσα ἔγκλημα καθοσιώσεως διὰ τὸν κύκλον, ἐν ᾧ ζῇ ὁ κατηγορούμενος, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐνεδύετο τοσαύτας μορφάς, ἐὰν τῷ ὄντι ἦτο ἀληθὴς καὶ πραγματικῶς, ἀλλὰ θὰ ἀνεφέρετο **λέξις πρὸς λέξιν.**

Ψεῦδος λοιπὸν ἀναίσχυντον, ἀσέβειαν πρωτοφανῆ, συκοφαντίαν μυσαρὰν καὶ ἀποτρόπαιον, ἀποτελεῖ καὶ τὸ ἔσχατον τοῦτο κατηγορητήριον, καθὼς καὶ τὸ πρῶτον καὶ ἡ ὅλη καταφορά ἐκ τε Τραπεζοῦντος, ἐκ τε Κερασσοῦντος. Καὶ ἐκ Τραπεζοῦντος μὲν χάριν τοῦ Κοζάπαι καὶ διαβολῆς διὰ τὰς πέντε ἀρχιερατείας ἀπὸ Κωνσταντίνου μέχρι Γαβριήλ, Γεωργίου Καρβουνίδου. Ἐκ Κερασσοῦντος δὲ χάριν τοῦ σφετεριστοῦ πολλῶν τῆς κοινότητος καὶ τῶν Σχολείων χρημάτων Γεωργίου Κωνσταντινίδου . . .

Ἐν Φαναρίῳ, τῇ 28 Νοεμβρίου 1892.

Τῆς Ὑμ. Θειοπάτρης καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

Ταπεινότητος θεράπων

† **Ο ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ ΓΑΒΡΙΗΛ.**

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000023493

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ